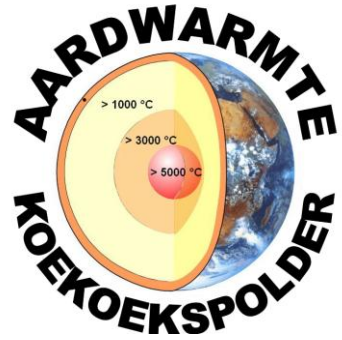

Informatiebrief

Up-date, oktober 2013

Voortgang aardwarmteproject

Het aardwarmteproject in Koekoekspolder is in 2013 goed van start gegaan. In het eerste halfjaar is er 77.500 GJ (Giga Joules) aan duurzame warmte geproduceerd. Dat komt overeen met een besparing van ca. 2.500.000 m³ aardgas op de aangesloten tuinbouwbedrijven. Hiermee heeft het aardwarmtesysteem aan zijn verwachtingen voldaan. Bovendien is gebleken dat de productie van warm water uit de diepe ondergrond in Koekoekspolder zeer stabiel is. Gemiddeld werd per uur 120 m³ aan water opgepompt, afgekoeld en weer terug in de ondergrond gebracht. Door het relatief koude voorjaar heeft de geothermische installatie tot mei volle kracht gedraaid. Dat werd ook gewaardeerd door Familie Merel die op de wellhead een uitstekende nestgelegenheid heeft gevonden. In mei vlogen drie jonge merels uit.

Bezoek uit Denemarken

Geothermie is een relatief nieuwe 'tak van sport' in de wereld van duurzame energie. Bovendien is het gebruik van aardwarmte in de tuinbouw zelfs nog unieker. Dat heeft er toe geleid dat dit voorjaar een delegatie van ruim 20 energiedeskundigen speciaal vanuit Denemarken afreisden naar de Koekoekspolder. De Deense deskundigen van Sustainhort lieten zich informeren over de ervaringen en kennis ontwikkeld in Koekoekspolder. Omdat een aantal geologische aspecten in Denemarken vergelijkbaar is met Nederland is onze kennis goed toepasbaar in Denemarken.

Handboek en Stappenplan

Om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van geothermie hebben de 6 draaiende aardwarmte projecten in Nederland samengewerkt aan het opstellen van het eerste 'Handboek Geothermie'. In dit handboek wordt beschreven hoe een aardwarmte-installatie er uit ziet en hoe deze het beste onderhouden kan worden. Ook staan er zaken in over hoe de veiligheid en gezondheid van medewerkers geborgd is. Vanuit Koekoekspolder is meegeschreven aan dit handboek. Naast het handboek bleek er behoefte te zijn aan een stappenplan, dat alle stappen beschrijft van idee tot realisatie van een aardwarmtebron. De projectleider in Koekoekspolder is gevraagd om dit stappenplan weer helemaal up-to-date te maken. Zo draagt het project in Koekoekspolder bij aan de duurzame energie ontwikkeling in Nederland.

Lood neerslag in injectiebuis

Omdat geothermie nog zo nieuw is, kom je soms voor onaangename verrassingen te staan. Tijdens een onderzoek in de injectieput in juli is gebleken dat het bronwater ook lood meevoert. Dit lood heeft geleid tot een verslechtering van de doorgang in de injectieput, waardoor de installatie is stilgelegd. Bovendien bleek dat dit lood voor een gering deel uit het loodisotoop PB210 bestaat. Dit is een NORM-stof, een natuurlijk voorkomend radioactief materiaal. Deze stof is belastend voor mens en milieu, wanneer het buiten de geothermische installatie komt. Samen met specialisten wordt gewerkt aan een middel om het neerslaan van dit lood en dus ook het isotoop te voorkomen. Het middel moet zorgen dat alle looddeeltjes weer terug naar 1900 meter diepte gepompt worden. Dit is de diepte waar de deeltjes vandaan komen en van nature voorkomen. De ontwikkeling van dit middel is waarschijnlijk een belangrijke innovatie om de betrouwbaarheid en levensduur van geothermische installaties te verlengen. Het middel zorgt namelijk voor een soort coating aan de binnenkant van de installatie. Voor meer informatie over dit onderwerp kijk op: www.greenhousegeopower.nl

Dit eerste aardwarmteproject wordt ondersteund door Provincie Overijssel, Gemeente Kampen, Ministerie van EL&I (POP2) en het Productschap Tuinbouw (Kas als Energiebron). Het project is een belangrijk onderdeel van de verdere verduurzaming en ontwikkeling van het tuinbouwgebied Koekoekspolder.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling

Info: Aardwarmtecluster BV, R. Vorage, greenhousegeopower@hotmail.com, 06-51431301
Provincie Overijssel, de heer R. Migchelsen, r.migchelsen@overijssel.nl
Gemeente Kampen, de heer P. Romkes, p.romkes@kampen.nl